Nr 688

av fru Håvik m. fl.
om inrättande vid Göteborgs universitet av en professur i klinisk virologi.

Göteborgs universitet har sedan 1958 äskat en lärartjänst för ämnet virologi, alternativt klinisk virologi. Från och med budgetåret 1959/60 har äskandet upptagit en professur, vilken sedan 1967/68 av medicinska fakulteten angivits vara av första eller andra angelägenhetsgrad. Under den tid som förflutit sedan fakulteten första gången upptog lärarbefattning i virologi i sitt äskande, har lärartjänster i ämnet inrättats vid Lunds och Umeå universitet.

I avvaktan på tjänstens inrättande har undervisningen och forskningen i virologi ombesörjts av överläkaren vid klinisk-virologiska avdelningen vid Göteborgs stads laboratorium docent Erik Lycke. Tillsättning av överläkartjänsten 1960 skedde enligt förfarande för tillsättning av professur, med avsikt att överläkarbefattningen skulle kunna kombineras med akademisk tjänst. När den medicinska mikrobiologin 1960—1961 överflyttades till nya lokaler i Göteborg, reserverades ett våningsplan för specialiteten virologi i det virologiska annexet. Dessa lokaler hade planerats speciellt för denna verksamhet. Lokalerna hade emellertid inte utrustats, beroende på att professur i virologi inte fanns vid Göteborgs universitets medicinska fakultet.

Betydelsen av virologisk grundforskning och tillämpad virologi är väl dokumenterad. Fram till slutet av 1950-talet karakteriserades virologin av utvecklingen inom virologisk diagnostik, epidemiologiska utredningar och framställning av vaccin mot virussjukdomar, vilket allt ledde till att folksjukdomar av typ smittkoppor, gula febern och poliomyelit kunde bringas under kontroll och i många länder utrotas. Från slutet av 1950-talet inriktades den virologiska grundforskningen på studium av de processer som virus vid infektioner initierar i celler och fick alltså en molekylärbiologisk inriktning. Under de senaste åren har problem som uppkomsten av de virusbetingade tumörsjukdomarna och framställningen av kemoterpeutika mot virussjukdomar kommit att bli högt prioriterade.

Virologins inriktning på molekylära processer har medför att den i stor utsträckning fått karaktären av en tvärvetenskaplig forskningsgren med betydelse för biokemi, genetik, cellbiologi, immunologi m. m. Samtidigt med denna utveckling har ett ökat intresse börjat visas för ett eventuellt samband mellan virusinfektioner och kroniska nervsjukdomar såsom multipel skleros och amyotrofisk lateral skleros. Detta liksom and-

ra forskningsområden har lett till ett mer accentuerat behov av en kliniskt inriktad virologi.

Den virologiska forskningen i Göteborg har sedan 1961 fått en alltmer växande omfattning och resulterat i flera akademiska avhandlingar och ett avsevärt antal publicerade vetenskapliga arbeten. Mot bakgrunden av den skisserade utvecklingen av virologin bör den forskning vid virologiska avdelningen som bedrivs i samarbete med farmakologiska institutionen och som belyser de farmakodynamiska och virologiska förändringarna vid virala hjärninflammationer framhållas.

För att möjliggöra virologisk forskning i Göteborg har det — i avsaknad av en klinisk virologisk universitetsinstitution — bl. a. varit nödvändigt att låna och utnyttja befintlig apparatur vid de kommunala bakteriologiska och virologiska laboratorierna. Eftersom denna apparatur redan är hårt belastad av dessa laboratoriers eget arbete, har den virologiska forskningen blivit menligt tillbakasatt.

Undervisningen i virologi för medicine studerande meddelas inom ramen för undervisningen i allmän bakteriologi och klinisk bakteriologi. Undervisningen i virologi utgör för närvarande 1/4 till 1/3 av undervisningen i medicinsk mikrobiologi. Under senaste läsåret gavs i Göteborg 98 timmar föreläsningar och 120 timmar demonstrationer för medicine studerande. Därtill meddelades 12 timmar föreläsningar för tandläkarstuderande och 4 timmar föreläsningar för mikrobiologistuderande vid universitetets naturvetenskapliga fakultet.

En av utbildningslinjerna i ämnesområdet medicinsk mikrobiologi avser forskarutbildning i virologi. Utbildningen omfattar såväl separata kurser inom avgränsade speciella forskningsområden som mer allsidigt upplagda kurser avseende virologisk metodik, målsättning och kliniska tillämpningar.

I enlighet med direktiv från nämnden för läkares vidareutbildning har planer utarbetats för specialistutbildning i klinisk virologi. Viss del av denna utbildning kommer att förläggas till Göteborg och fordra ytterligare lärarkrafter. Utbildningens innehåll belyser såväl virologisk-teoretiska kunskapsområden som klinisk-virologisk tillämpning.

Svårigheterna att utan en statlig lärartjänst bedriva virologisk forskning, som är av stor betydelse för sjukvården och dess ekonomi, samt ombesörja den omfattande undervisning i ämnet, varom det här är fråga, har efter hand blivit alltmer accentuerade och vållar avsevärda problem. Det är därför angeläget att vid Göteborgs universitet inrättas en professur i klinisk virologi, som bör förenas med överläkarbefattningen vid virologiska avdelningen vid Göteborgs stads laboratorium, med docent Erik Lycke som förste innehavare.

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

att riksdagen beslutar om inrättande vid Göteborgs universitet från och med budgetåret 1972/73 av en professur i klinisk virologi med docent Erik Lycke som förste innehavare.

Stockholm den 25 januari 1972

DORIS HÅVIK (s)

ERIC MOSSBERGER (s)

PAUL JANSSON (s)

EVERT SVENSSON (s)
i Kungälv

HILDING JOHANSSON (s)
i Trollhättan